

PJ:n kynästä

Warkaus-seura tulevaisuuden kulttuuri- elämän rikastuttaja

Warkaus-seuran asema ja rooli tulee kasvaamaan maakuntamuutoksessa. Kunnan on satsattava ei-institutionaaliseen kulttuuri-toimintaan ja siinä Warkaus-seura on jatkossa avainasemassa. Historiansa aikana seuramme on kehittänyt laajaa yleissivistävää ja kulttuurielämää ylläpitävää toimintaa. Tähän huutoon on jatkossa vastattava entistä voimakkaamin.

Varkautelaisten tulisi avautua tarpeistaan. Mitä ovat ne tapahtumat ja kokemukset, joita vailla olemme? Kesäteatteria kylämme on täynnä. Mutta silti kesäaikaan mahtuu paljon uutta ja vanhaa, jota tuunamalla saisi varmasti uudetkin sukupolvet jälleen kiinnostumaan kotiseudusta uudella tavalla.

Kansainväliset ystävyyskaupungit ja heidän kanssaan harjoitettava yhteistyö tulisi ensi tilassa saada uudelleen käyntiin. Tämä ei ole mahdollista, jos kaupunginjohto ei ole valmis satsaamaan. Seuran resursointi on vedetty niin alas kuin mahdollista. Aikanaan Reijosen aikana kaupunki tuki mm. kotiseutulehden tekoa. Nykyisen kaupunginjohtajan kanssa aiheesta on ollut turha edes keskustella tähän saakka. Nyt kaupungin olisi aika aloittaa puhtaalta pöydältä ja alkaa todella miettiä, mitä kaikkea seura on tuonut tähän kaupunkiin ja mitä se voi tuoda. Warkaus-seura on muutakin kuin kiinteistöjen pelastaja.

Yhdessä kohti kansainvälistyvää kotiseututoimintaa!

Tarinoita Tyyskän menneisyydestä

Kalka-Pekan kuva hämmästyttää

Teksti: Sirpa Ollikainen,
valokuvat maalauksista: Vesa Moilanen

Kotiseukeskuksen Perinnehuoneessa on kuvia Kalka-Pekasta, yksi niistä **Timo Hämäläisen** Taidegalleriassa kehystettynä. Kuvasta on ollut aiemminkin tarinaa Piipujen Ympärillä -sivulla, mutta kun asiaa on kyselty, niin kerrotaan uusiksi.

Hällströmin Sukuyhdistys ry:n Varkaus-seura ry:lle luovuttaman tohtori **Sannfrid Hällströmin** esineistössä oli kyseinen kuva. Sen taakse oli kiinnitetty tohtori Hällströmin pojan, tohtori **Hannes Hällströmin** kirjoittama selostus Kalka-Pekasta, joka löytyy hänen kirjoituksestaan Muistelmia elämäni taipaleelta, joka on päivätty v. 1942.

”Varkauden ulkolaidassa asusteli nokisessa riihessä eräs hassahtava keski-ikää vanhempi poikamies, jota yleensä kutsuttiin ’Kalkka-Pekaksi’. Tämä oli hassuudessaan kuitenkin muuta kansaa korkeammalla asteella, sillä hän oli ehdottoman rehellinen. Siihen luottaen tehtaan silloinen johtaja käytti häntä salaisena postinkuljettajana, milloin kysymyksessä oli suuria arvolähettyksiä, kymmeniä tuhansia markkoja tahi vastaavasti rahojen hakeminen postikonttorista. Silloin Pekka kulki metsien kautta oikoteitä, viipyen yötä jossakin ladon pahasessa tai muussa piilopaikassa, eikä kukaan, ei edes roistosielukaan voinut aavistaa, että hän risaisen paitansa sisäpuolella kantoi pussissa sellaisia aarteita, muina miehinä vaan liikkui, missä oli kulkevi-naankin. Kunnia Pekka-vainajalle!”

Jaakko Hendolinin toimittamassa Rehellinen Warkaus. Varkautelaiset kertovat (1980) -kirjassa on kuuden varkautelaisen muistelmia Kalakka-Pekasta. He olivat tavanneet **Pekka Laitisen**, poikamiehen, jonka ”korkonimi” oli Kalakka-Pekka, siis varkautelaisittain ilmaistuna. Pekka ei käynyt töissä, vaan teki ihmisille palveluksia ja oli aina rehellinen. Hän kävi toimittamassa asioita Leppävirralla ja Kuopiossa, kesäisin kävellen tai laivalla ja talvisin kievarikyydillä tai kävellen kelkka mukanaan. Eräs

haastatelluista kertoi Pekan yöpyneen Parissuomen ympärillä olleissa saunoissa. Kesäisin hän oli tehnyt pärevasuja jossakin kuopan tai metsikön laidassa. Toinen muistelijä oli todennut: Toiset narras Pekkaa ja Pekka narras toisia. Kolmas muistelijä kertoi: ”Pekka tuli ihmisten tietoisuuteen tavasta, jolla hän tervehti tiellä aikaihmisä. Takaa päin tullessaan hän läpsäytti kämmenellä takamukseen ja sanoi: Hippa!”

Kalakka-Pekasta on omat lukunsa myös Tapio Kautovaaran lehtikirjoituksissa v. 1985 Lisäjuttuja Varkauden historiaan (Kirjan II-osassa, 2008). Kautovaara kertoo Kalakka-Pekan olleen ei kylähullu, vaan paremminkin elämäntaiteilija, joka oli kaikkien suosiossa tunnollisuutensa ja rehellisyytensä vuoksi. Vain hyvät ystävät saivat kutsua häntä ”korkonimellä”. Pekka sai herrasväeltä vaateavustusta, joten tarpeen tullen hän pukeutui jopa frakkiin ja knalliin. Ei siis ollut ihme, että hän kävi asioilla, laivamatkoilla, Viipurissa tai kaalinostomatalla Pietarissa. Niin herrasväkeä kuin tavallista kansaakin hän viihdytti esittämällä tappelunäytöstä hevosrosmon kanssa.

Kautovaara kertoo Kalakka-Pekan ma-

jailleen Päiviönsaarella savusaunassa, joka oli lähellä tulevaa Kansankeittiötä, nykyistä Ravintola Kaks Ruusua. Kun rakennus valmistui v. 1913, majoittui Pekka sen pan-nuhuoneeseen. Sisällissodan aikana Pekka oli muuttanut Pehessaareen sahan isännöitsijän tyttarelleen rakennuttamaan leikkimökkiin, jossa oli kaksi huonetta ja keittiö, ja joka oli jäänyt tyhjilleen. Siellä Kalakka-Pekka kuoli v. 1920. Arveltiin hänen olleen silloin n. 70-vuotias, joten syntymävuosi olisi ollut n. 1850. Pekka Laitinen on haudattu Kankunharjun hautausmaalle.

Kehystettäessä kuvaa yllätykseksi sen toiselta puolelta löytyi toisen miehen kuva. Kyseisen miehen henkilöllisyyttä ei ole saatavilla. Jos joku tunnistaa tai ounastelee tunnistavansa hänet, niin Sykkeessä -lehden toimitus ottaa tietoja ilolla vastaan!

**Avainasioissa apu löytyy
täyden palvelun lukkoliikkeestä**

LUKKO-SUTELA

ABLOM[®] VALTUUTETTU

Häyrisentie 2, 76100 Pieksämäki.
Puh. 015-228 990

www.lukko-sutela.fi

**Ravintola
TYYSKÄNHÖVI**

Wredenkatu 4
puh. 040 717 8491

Luonto on tärkeä lapsille ja nuorillekin

Seppo Kononen

Metsä, järvi ja luonto kaikkienensa ovat tärkeitä myös tämän päivän lapsille ja nuorille. Tämä tuli selkeästi esiin Pohjois-Savon ala- ja yläkoululaisille suunnatussa #minunpaikkani -kuvataidekilpailussa, jonka parhaat työt palkittiin Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton vuosikokouksen yhteydessä 25.3.2017 Lapinlahden uudessa Taidekeskus Eemilissä.

Luonnon ohella mielipaikkoja löytyi omasta kodista, ystävien luota, mummolasta, ukkilasta tai erilaisista harrastuksista. Monet myös arvostivat, että heillä on oma huone, jossa he saavat olla rauhassa tai pelata vaikka tietokonepelejä.

Kotiseutuyhdistysten liiton järjestämään kuvataidekisaan kuvattiin kaikkienensa tuhansia mielipaikkoja, mutta kouluissa tehdyn alkukarsinnan jälkeen arvioitavaksi tuli lopulta 510 työtä 68 koulusta eri puolilta maakuntaa Vieremältä Varkauteen ja Rautavaaralta Rautalamille. Kilpailun tuomareina toimineet taiteilija **Ulla Remes**, Pohjois-Savon liiton suunnittelujohtaja **Paula Qvick** ja kotiseutuyhdistysten liiton puheenjohtaja olivat ilahtuneita töitten tasosta ja kiittivät samalla maakunnan kouluja, että niissä tehdään hyvää taidekasvatusta.

”Jury luottamus Pohjois-Savossa nykytaiteen tulevaisuuteen ja luovuuteen yhteiskunnassa on näiden töiden perusteella erittäin vahva”, tuomaristo totesi.

#minunpaikkani -kisassa oli neljä sarjaa,

#minunpaikkani -kuvataidekilpailun palkitut.

kolme alakouluille ja yläkoululaisille omansa. Kustakin sarjasta palkittiin viisi parasta. Ja tässä tulokset:

Alakoulut 0–2 luokat: 1) **Milma Leppänen** Rautavaaran alakoulu, aiheena Metsä, 2) **Aino Suomalainen**, Vieremän kirkonkylän koulun esikoulu, Taitoluistelija, 3) **Heidi Lämsä**, Matin ja Liisan koulu Lapinlahti, Minä ja ukki, 4) **Aku Kähönen**, Muuruveden koulun esikoulu, Kiipeilypuu, 5) **Kari Jääskeläinen**, Säviän koulu Piela-
vesi, Jännittävä metsä.

Alakoulut 3–4 luokat: 1) Markus Kuik-

ka, Vuorelan koulu Siilinjärvi, Kesäinen metsä, 2) **Selma Tuovinen**, Kuuslahden koulu Siilinjärvi, Oma lampi, 3) **Jesper Pulkka**, Rutakon koulu Sonkajärvi, Metsälaidun, 4) **Miko Lappi**, Repokankaan koulu Varkaus, Unelma, 5) **Kiia Armiida Laitinen**, Vuorelan koulu Siilinjärvi, Super Corner Pitkälähti.

Alakoulut 5–6 luokat: 1) **Cecilia Tikanoja**, Oravikosken koulu Leppävirta, Lämäreitä, 2) **Eetu Hämäläinen**, Suonenjoen yhtenäiskoulu, Oma huone, 3) **Henna Ollikainen**, Rutakon koulu Sonkajärvi, Kotini

Sonkajärven pappila, 4) **Sara Säilä**, Aurinkorinteen koulu Kuopio, Auringonlasku kukkaniityllä, 5) **Matias Hentunen**, Itäinen koulu Vieremä, Pallo kentällä.

Yläkoulut 7–9 luokat: 1) **Sofia Mönkkönen**, Hatsalan klassillinen koulu Kuopio, Missä pallo?, 2) **Taru Kervola**, Kivelän koulu Leppävirta, Korpjen kutsu, 3) **Kalle Hänninen**, Matti Lohen koulu Rautalampi, Rampeilla, 4) **Emilia Ollikainen**, Juhani Ahon koulu Iisalmi, Rakkaat rappuset, 5) **Janessa Tuovinen**, Hatsalan klassillinen koulu Kuopio, Grenier.

Kotiseututunnustukset vuodelta 2016

Seppo Kononen

Vuoden 2016 Kotiseututeos kuvaa evakkojen juurtumista Savoan. Lapinlahden Alapitkällä sijaitsevaa Asutuseutoteosta aikanaan viljeleitten siirtokarjalaisten Mureen sisarusten elämää kuvaava Evakosta pienviljelijäksi on palkittu Pohjois-Savon Vuoden 2016 parhaana Kotiseutukirjana. Valinta julkistettiin Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton vuosikokouksessa Lapinlahdella 25.3.2017.

Hannu Heikkilän kirjoittama teos pohjautuu tilalla asuneitten **Anni** ja **Yrjö Mureen** ja heidän sisarustensa väliseen laajaan kirjeenvaihtoon vuosina 1944–1974. Kotiseutuyhdistysten liiton mukaan kirjeisiin ja historian tutkimukseen perustuva teos ”kuvaava koskettavasti karjalaisten siirtolaisten kokemuksia ja tunteja heidän kasvattaessaan vieraassa elämänpiirissä uusia juuria menetettyjen tilalle”.

Mureen perhe kuten muutkin evakko-perheet sopeutuivat varsin nopeasti, vaikka helppoa se ei aina ollut. Liiton mielestä Evakosta pienviljelijäksi -teos ei ole vain historiaa, vaan että itse aihe – siirtolaisuus – on viime aikojen kansainvälisen pakolais-
vyöryn myötä ”ajankohtainen taas tänään”.

Kunniainnalla palkittiin kotiseutukirjoista Leppävirta vanhoissa postikortteissa -kuvateos, jonka on koonnut paikkakunnan rotareiden nimeämä toimikunta **Raimo Auvinen**, **Markus Harald** ja **Teppo Ritari**. Liiton mukaan ”yksinkertaisen tyy-

Vuoden 2016 Kotiseututunnustusten saajat.

likkäästi toteutettu kuvateos kertoo postikorttien ja niihin liittyvien tiiviitten kuvatekstien avulla siitä muutoksesta, jonka Leppävirran emäpitäjän rakennuskanta, elinkeinoelämä ja luonto ovat läpikäyneet 1800-luvun lopulta 1900-luvun puoliväliin”.

Vuoden 2016 Kotiseututeon palkinto meni Vesannon kotiseutulehdelle, jota Vesannon Kotiseutuyhdistys on julkaissut yhtäjaksoisesti jo 50 vuotta. Liitto toteaa, että jouluun ajoittuvan lehden julkaiseminen on ollut jo sinällään erinomainen kulttuuriteko ja kiittelee, että joululehden rinnalle on tullut nyt myös kesälehti. ”Yhteen koottuina nuo yli puolensataa lehteä ovat mainio

tietopankki Vesannon ja sen asukkaiden viime vuosikymmenistä”, arvioissa todetaan. Samalla todetaan ilolla, miten lehden ulkoasukin on muuntunut aikojen mukana, ja on nyt ”värikkäänä silmälle”.

Vuoden 2016 kotiseutuyhdistykseksi nostettiin Lapinlahti-Seura, jonka toiminta on ollut viime vuosina kovassa nousussa. Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liitto on pyrkinyt tehostamaan koulujen kotiseutuopetusta, ja tässä työssä lapinlahtelaiset ovat olleet hyvin aktiivisesti mukana. Seura tuotti kotiseutuaineistoa kotisivuilleen ja vei tietoa eteenpäin myös opettajille heidän koulutuspäivillään.

Warkaus-seuran

perinnekellkojen jako

vuonna 2017 syntyneille

varkautelaisille jatkuu!

Toinen jakokierros

tiistaina 11.4.2017.

warkaus-seura.fi

Haapala jättää paikkansa maakunnan edustajana Kotiseutuliiton valtuustossa

Teksti: Vesa Moilanen

Varkaudesta Anttolaan muuttanut Jyrki Haapala on ilmoittanut, ettei hän ole enää käytettävissä kolmannelle kaudelle Suomen Kotiseutuliiton valtuustoon Pohjois-Savon maakunnan edustajana. Asia otettiin esille Pohjois-Savon kotiseututoimijoiden maakunnallisen kokouksen ja hankerahoitusilman yhteydessä 3.4. Kuopiossa. Tilaisuuden järjestivät Suomen Kotiseutuliitto ja Pohjois-Savon liitto. Haapalan tilalle ehdolle Suomen Kotiseutuliiton valtuustoon valittiin **Sanna-Maija Korhonen** Tervosta. Valtuuston lopullinen valinta tapahtuu Kotiseutuliiton vuosikokouksessa 11.8.2017 Jyväskylässä.

Maakuntatalon Maakuntasalissa pidetyssä tilaisuudessa perehdyttiin erilaisiin hankerahoituksiin, kotiseutuyhdistysten hankeideoihin ja jäsenyhdistysten kuulumisiin. Suomen Kotiseutuliiton ajankoh-taiskatsauksen tilaisuuteen toi järjestöpäällikkö **Liisa Lothander**. Pohjois-Savon maakunnan kuulumisista oli kertomassa Pohjois-Savon liiton maakuntajohtaja Marko Korhonen.

Puheenvuorossaan maakuntajohtaja Korhonen esitti kysymyksen, onko kulttuuri lakisääteinen tehtävä.

– Nyt näyttäisi siltä, että kun maakuntaliittojen tehtävät siirtyvät sellaisenaan uuden maakunnan toimialaksi, niin rahoituksellisesti, rahoituskehitystä katsottaessa, ei ole mainintaa esimerkiksi kulttuuriin ja kulttuuri-identiteettiin liittyviin tehtäväkuvauksiin. Rahoitus saadaan maakunta-kaavoitukseen, aluekehitystehtäviin ja rakennerahastojen ylläpitotehtäviin – eli niihin, jotka ovat lakisääteisiä tehtäviä. Jatkossa – mitä maakunta alkaa tehdä tällä toi-

mialalla, se kuuluu sarjaan ”ikään kuin vapaaehtoiset tehtävät”, hän sanoi ja jatkoi, että tietysti kunnille jää iso vastuu kokonaisuudesta, joka kuntavaalien alla on

ollut paljon esillä. Kysymys kuuluukin – mikä on tulevaisuuden kunnan tehtävä – kaavoitus, sivistys, elinvoima? Maakuntajohtaja Korhonen myös pohdiskeli, että millä resursseilla kukin kunta asioita tekee. Ja miten kulttuuri saa sidonnaisuuden käytännön tehtäviin – se on eri asia.

– Yritämme rakentaa Pohjois-Savoa, joka on yksi Suomen viidestä merkityksellisimmistä maakunnista yliopistollisena maakuntana. Visiona on olla Suomen halutuin elinympäristö. Sitä ei voi rakentaa pelkästään lakisääteisten tehtävien varaan, koska ne ovat samat jokaisessa maakunnassa.

– Mikä on meidän erottautumiskyky, ikään kuin kilpailukyky, suhteessa muihin maakuntiin. Niissä keinoissa tullaan kulttuurillisiin identiteettikysymyksiin hyvin vahvasti. Mutta miten saadaan kunnat ja maakunnat toimimaan yhdessä ja mitä odotamme toisiltamme?

– Nyt odotamme mielenkiinnolla. Me maakuntavalmistelijat saimme herätyksen siitä, että kulttuuriset asiat täytyy ottaa mukaan maakuntavalmisteluun. Nyt Pohjois-Savon taidetoimikunnan puheenjohtaja Matti Kaarlahjärvi on ottanut haasteen vastaan ja on lähtenyt kokoamaan työryhmää. Eli asia otetaan maakuntavalmisteluun.

Kuntien yhteistyö

Maakuntajohtaja Korhosen ajatuksena on, että Pohjois-Savo edistyksekkäänä maakuntana pystyy saamaan aikaan kulttuuripoliittisen toimintaohjelman. Kyseinen asia on

Suomen Kotiseutuliiton ja Pohjois-Savon liiton yhdessä järjestämä tilaisuus pidettiin Kuopiossa Maakuntatalossa, joka ensi vuonna täyttää 120 vuotta. Perinteikkäässä ympäristössä on ennakoin käsitelty merkittäviä asioita. Kuvassa maakuntajohtaja Marko Korhonen kertomassa maakunnan ajankohtaisia asioita. (Kuva: Jaakko Ikonen.)

herättänyt kiinnostusta Etelä-Suomea myöten.

– Teemme myös ympäristöpoliittisen toimintaohjelman ja muutamia muitakin erillisohjelmia kokonaisuuteen. Kulttuuri-poliittinen toimintaohjelma on aika ainutlaatuista Suomessa. Se voisi auttaa meitä erottautumaan muista maakunnista.

Maakuntajohtaja Korhosen mukaan maakuntavalmistelu ei ottanut tarpeeksi huomioon kulttuurista toimintaa. Se tarkoittaa, että yhdistyksille ja kunnille jää erittäin suuri vastuu jatkossakin. Toisaalta hän uskoo, että jos Pohjois-Savon maakuntaliiton perinteet jäävät millään tavalla henkiin tulevassa valtionhallinnon kokonaisuudessa, niin Pohjois-Savon maakunta ei unohda kulttuurista toimintaa – mutta mitään ei tapahdu itsestään.

– Meidän on itse rakennettava pohjois-savolainen identiteetti ja aikanaan valtuudet kokonaisuuteen. Tämähän on maakunta, jossa on vahvat kulttuuriperinteet, tämä on edellä kävijöiden maakunta.

– Ruohonjuuritason työ on täsmälleen yhtä arvokasta kuin tähänkin asti. Mutta ei pidä luulla, että maakunta tulisi hoitamaan

ruohonjuuritason tehtävää – sitä, miten paikallinen identiteetti säilyy voimissaan ja kehittyä. Jollakin tavalla on erottauduttava, että olemme niin haluttu elinympäristö, että saamme ulkopuolista verta maakunnan sisälle muualtakin. Nyt on asiaa pidettävä ”tulilla” ja herättävä. Ettei sorruta valtionhallinnon jatkeeseen eli ministeriöiden ”putkenpäähän”.

– Kuntien kanssa tehtävä yhteistyö on ensisijaista – miten kunnat pystyvät olemaan mukana yhdistyssektorille ja vapaaehtoistyölle, jota ilman ei tulisi mitään, maakuntajohtaja Marko Korhonen sanoi.

Kotiseututoimijoiden kokousväki sai myös näytteen tuoreesta kulttuuriteosta ja miten kulttuurisiakin piirteitä voi ”tuunata” ja päivittää nykypäivään. Nähtäväksi ja kuultavaksi tuotiin Pohjois-Savon liiton ja Etelä-Savon liiton tuottama Savolaisen laulu – Suomen vanhin maakuntalaulu, joka aikoinaan on ensiesitetty vuonna 1852 – laululla ikää 165 vuotta. Uuden version maakuntalaulusta ovat äskettäin tuoneet julkisuuteen kuopiolainen ”Jonas And I” -bändi ja laulun kolmannessa säkeistössä Nightwishistä ja Tarotista tuttu **Marco Hietala**.

Piilopaikka käytössä oleville pyyheliinoille

Sirpa Ollikainen

Vielä 1960-luvulla oli maassamme runsaasti talouksia varsinkin maaseudulla, joissa oli kantovesi. Peseytyminen tapahtui saunassa, jota lämmitettiin tarpeen mukaan. Asutustaajamissa oli yleisiä saunoja, joissa käytiin kerran viikossa. Myöskään astiankuivauskaapit eivät olleet yleisiä, joten astianpesun jälkeen astiat kuivattiin pyyheliinalla. Käytetyt pyyhkeet ripustettiin seinälle naulak-koon tai naulaan.

Peseytyä ihminen on halunnut aina, niin aamuisin kuin töiden jälkeenkin. Kesäisin se tapahtui joessa, järven tai kaivolla, mutta talvisin sisätiloissa, tuvassa, keittiössä tai makuuhuoneessa. Oli erillinen teline pesuvatia varten, johon kaadettiin vettä kannusta. Sitten kuivattiin pyyheliinalla, joka ripustettiin naulaan tai naulakkoon.

Säätyläiskodeissa oli erillinen ”pesukomuutti”, pöytä, jonka päällä oli pesuvati ja vesikannu. Komuutin sisällä ovien takana oli sanko likavettä varten. Seinällä komuutin yläpuolella oli nauvoja tai naulakko

pyyhkeille. Näky ei ollut miellyttävä.

Neitoset opetettiin pienestä pitäen merkkamaan, tekemään kirjontatöitä. Tu-tuiksi tulivat niin ristipistot, laakapistot kuin kaikki muutkin ompeluniksit. Myöhemmin taidon kehittyessä ruvettiin virkkaamaan pitsiä. Monelle nuorelle tytölle tuli tavaksi ottaa esiin virkkaus- tai kirjontatyö iltapuhteella. Näin syntyivät upeat pöytäliinat, seinävaatteet, rekipeitot, kiikkutuolin matot sekä pyyheliinapeitot, ja myöskin taitoa vaativat kansallispukujen asusteet.

Pyyheliinapeittoja on säilynyt runsaasti. Ne ovat kirjottu yksivärisiksi tai monivärisiksi, ja kangaskin on sitä, mitä kotona satui olemaan, rohtimesta hienoon pellavaan. Väliin saatettiin laittaa pitsiä, samoin ylä- ja alalaitoihin. Pääasia oli, että niistä tuli kauniita. Nikkari teki joko telineen pyyheliinapeitolle, tai sitten se ripustettiin tankoon kuten ikkunaverho.

Kodeissa saattoi olla useita pyyheliinapeittoja, niin että nuhraantuneen tilalle

voitiin vaihtaa toinen. Näin olivat kosteat ja käytetyt pyyheliinat poissa silmistä. Näkyvissä oli taidokas kirjontatuote.

Kuvassa on Varkauden museon kokoelmista **Tuomas Toratin** kuvaamat sinisellä langalla kirjailtu pyyheliinapeitto sekä pesuvati ja vesikannu. Lienevätkö peräti Arabian tuotteita?

Ajat muuttuvat. Kodeissa ei enää moisia näy, ellei niitä ole käytetty sisustustarkoitukseen. Uusi tuleminen pyyheliinapeitoille löytyi kuitenkin kesäpaikoilta ja -mökeiltä. Siellä on usein pienet tilat, ja seinille tulee ripustettua kaikkea sekalaista, mutta kuitenkin tarpeellista. Eräällä mökillä seinälle oli laitettu hyllykkö, jossa oli useita hyllyjä. Siellä oli mausteita, talousesineitä yms., jotka eivät kaappiin mahtuneet, mutta joita usein tarvittiin. Hyllykön edessä oli mökin väreihin sointuva kaunis kirjontatyö, pyyheliinapeitto. Sen oli nuori rouva itse kirjonut vanhan mallin mukaan.

Kuva: Varkauden museo/Tuomas Toratti.